

ВІТЕКСУ СВЯЩЕННОГО ПЛОДИ

Agni casti fructus

AGNUS CASTUS FRUIT

Цілі дозрілі висушені плоди *Vitex agnus-castus* L.

Вміст: не менше 0.08 % кастицину ($C_{19}H_{18}O_8$; *М.м.* 374.3), у перерахунку на суху сировину.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

А. ► Плід овальний або майже округлий, до 5 мм у діаметрі, із зеленувато-сірою дрібноопушеною чашечкою, яка має 4–5 коротких зубців і огортає від 2/3 до 3/4 поверхні плоду. Плід чорнувато-бурого кольору, складається з околоплодника, який поступово стає більш склерифікованим біля ендокарпія. Місце прикріплення стовпчика маточки часто помітне. У деяких плодів може залишитися плодоніжка, приблизно 1 мм завдовжки. На поперечному зрізі плоду виявляються 4 гнізда, кожне з яких містить одне подовжене насіння.

В. Мікроскопічне дослідження (2.8.23). Порошок (355) (2.9.12) коричнювато-сірого кольору. Переглядають під мікроскопом, використовуючи *хлоральгідрату розчин Р*. У порошку виявляються такі діагностичні структури (Рис. 2147.-1): численні поодинокі покривні волоски [Е]; фрагменти внутрішньої епідерми чашечки [А] з подовжених клітин із хвилястими оболонками; фрагменти зовнішньої епідерми чашечки [В] з багатокутних клітин [Ва], аномоцитних продихів (2.8.3) [Вс], залозистих волосків [Вd] і численних коротких, зігнутих або хвилястих, багатоклітинних однорядних покривних волосків [Вb] або місць їх прикріплення [Ве]; клітини епікарпія [К], з товстими стінками і добре помітними великими порами; ізольовані залозисті волоски з одно- або двоклітинною ніжкою і одно- або багатоклітинною голівкою [L, M, O, P]; фрагменти зовнішньої частини мезокарпія [Н], що складається із шарів дещо пористих паренхімних клітин [Нс], деякі містять коричневий пігмент [На], інші септовані [Нb]; фрагменти внутрішньої частини мезокарпія [F, J] з тонкостінних [Ja] або пористих [Fa] склеренхіматозних клітин і типові ізодіаметричні склереїди з дуже товстими жолобчастими стінками й вузькою зірчастою порожниною [Fb, Jb]; склереїди мезокарпія, окремо [G] або невеликими групами [D]; дрібні коричневі клітини ендокарпія [N]; фрагменти насінної шкірки, що містять досить великі тонкостінні лігніфіковані клітини із сітчастими смугами потовщення [С]; численні фрагменти ендосперму [Q] з тонкостінних паренхімних клітин, що містять алейронові зерна і численні краплі олії.